

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2021. október 20.

TÖRTÉNELEM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2021. október 20. 8:00

Időtartam: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló kipontozott helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tudatosítsa, hány részfeladatból áll a feladat, és oldja meg az összeset!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A feladatok megoldásához használhatja a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt. Ügyeljen arra, hogy a személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Javaslatok a szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásához:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja fel a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Tárja fel a probléma előzményeit, okait, következményeit!
6. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit, nézőpontját, véleményét!
7. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
8. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
9. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesírássra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori Róma történetével kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat Plutarkhosz ókori történetírótól származó forrásrészletek és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „[Caesarnak] sikerült ugyanis elérnie, hogy Pompeius és Crassus [két római hadvezér és politikus], akik között azelőtt éles politikai ellentét volt, kibékültek egymással. Ők jelentették akkor a legnagyobb hatalmat Rómában. Caesar most jó barátokká tette őket, és mindkettőjük befolyását felhasználta helyzete megerősítésére.”

B) „A gyilkosság előkészítői [...] mind kihúzták kardjukat a hüvelyéből, és körülállták Caesart, akire, bármerre fordult, csak úgy zuhogtak az ütések. Mindenütt az arcába, a szemébe sújtó kardok érchegyét látta; merénylői úgy hajszolták, akár egy halálos csapásokkal megsebzett vadat, míg mindegyik belé nem dőfte kardját. Abban egyeztek meg ugyanis, hogy mindnyájan megmártják fegyverüket a vérben.”

C) „[Caesar] naptárreformja [...] végül is igen hasznos és szükséges intézkedésnek bizonyult [...]. Már a régi időben is sok zavart okozott a rómaiaknak, hogy nem értették és nem vették kellőképpen tekintetbe a hold- és napév különbözőségét; így aztán az ünnepek és az áldozati napok fokozatosan eltolódtak, és nemegyszer éppen ellenkező évszakban tartották meg őket, mint ahogy a vallás eredetileg előírta.”

a) Nevezze meg idegen szakkifejezéssel azt a szövetséget, amelynek létrejöttéről az A) betűjelű forrás ír!

.....

b) Válassza ki a B) betűjelű forrás alapján a mondat helyes befejezését! Karikázza be az egyetlen helyes befejezés sorszámát!

Azért dőfte az összes merénylő Caesarba a kardját, mert...

1. mindannyian pályáztak Caesar örökségére.
2. Caesar védelmében sokan beavatkoztak.
3. közösen vállalták a felelősséget a gyilkosságért.

c) Válassza ki a C) betűjelű forrás alapján a mondat helyes befejezését! Karikázza be az egyetlen helyes befejezés sorszámát!

A naptárreformra azért volt szükség, mert...

1. a holdév és a napév jelentősen eltért egymástól.
2. a naptári év kezdete nem nyárra esett.
3. be kellett illeszteni a Caesarról elnevezett két hónapot.

d) Állítsa időrendbe a forrásokat! Írja a források betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Kezdje a legkorábbival!

--	--	--

4 pont	
--------	--

2. A feladat a keleti és a nyugati keresztény egyház szétválásával és a pápaság szerepével kapcsolatos.

Döntse el, hogy az idézett forrásrészletek közül melyikre vonatkoznak az állítások! Tegyen X jelet a táblázat megfelelő oszlopába! Egy sorba csak egy X jelet írjon! (Elemenként 1 pont.)

A) „Urunk, Leó pápa üzenetében sürgősen figyelmeztette ezt a Mihályt [Kerulláriosz Mihály konstantinápolyi főpapot], de ő nem hallgatott az okos szóra. [...] A Szentszék megszegyenyítésére az Ökumenikus Pátriárka [az egész keresztény egyház feje] címet vette fel. Mi azonban nem viselhetjük el a szent és nemes lelkű Apostoli Széknek [a pápának] ezt a hallatlan megszegyenyítését és megsértését. [...] [A kiközösítést] a következőképpen pecsételjük meg: Mihály [...] legyen elátkozva minden eretnekkal, sőt az ördöggel és bukott angyalaival egyetemben.” (Jelentés, 11. század)

B) „Szent Péter, apostolok fejedelme, hajtsd hozzám, kérlek, kegyesen füledet és hallgasd meg szolgálodat, [...] Te vagy az én tanúm, hogy [...] én nem tekintetem nyereségnek, hogy a Te székedre szállhatok, és inkább akartam életemet zarándokságban végezni, mint a Te helyedet a világ dicsőségéért, világias szándékoktól vezettetve, magamhoz ragadni. [...] E bizalomtól megerősítve, a Te egyházad becsületéért és védelmében, [...] Henrik királynak, Henrik császár fiának, aki hallatlan göggel támadt a Te egyházad ellen, Németország és egész Itália kormányzását megtiltom.” (Határozat, 11. század)

C) „Nem tagadjuk meg az elsőbbséget a római egyháztól az öt testvér patriarchátus [keresztény egyházi központ] között. [...] De az mégis kizárta magát közülünk a tetteivel, amikor büszkeségből olyan hatalmat tulajdonított magának, amellyel nem rendelkezik. [...] Ha a római egyház feje [...] önkényesen, a velünk való tanácskozás nélkül akar ítéletet mondani felettünk és kormányozni minket és egyházainkat, [...] hogyan beszélhetünk testvéri kapcsolatról? Akkor mi a szolgálói, és nem a fiai lennénk ennek az egyháznak.” (Levél, 12. század)

Állítások	A) betűjelű forrás	B) betűjelű forrás	C) betűjelű forrás
a) A forrás szerzője egy ortodox főpap volt.			
b) Megjelenik benne az a gondolat, hogy az egyházi hatalom a világi felett áll.			
c) A keleti és a nyugati keresztény egyház szétválásakor keletkezett, az egyházszakadás eseményét írja le.			
d) Kiderül belőle, kit tekintettek a pápák a római egyház első vezetőjének.			

4 pont	
--------	--

3. A feladat a tatárjáráshoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„Az Úr 1241-ik esztendejében [...a]... uralkodása alatt a mongolok, vagyis a tatárok ötszázezer fegyveressel betörték Magyarországra. [...a]... király a [b]) Sajó folyónál hadakozott ellenük, de legyőzték. Ebben a csatában szinte Magyarország egész vitézi népe odaveszett. Maga [...a]... király a [c]) tengerig menekült, s a tatárok kegyetlenül egész odáig üldözték. A tatárok három esztendeig maradtak Magyarországon, és miután a magyarok abban az időben nem vethettek, ezért amazok kivonulása után sokkal többen haltak éhen, mint ahogyan fogságba estek, vagy kard életől haltak. Ezután [...a]... király visszatért a [c]) tengerparti részekről.” (Részlet a Képes krónikából, 14. század)

a) Azonosítsa a forrásban említett királyt, akinek a nevét kihagytuk és a) betűvel jelöltük!

.....

b) Nevezze meg azt a települést, amelynek térségében a szövegben aláhúzott és b) betűvel jelölt döntő csata zajlott!

.....

c) Melyik területre utal a szövegben aláhúzott és c) betűvel jelölt részlet? Karikázza be az egyetlen helyes megoldás sorszámát!

1. Bosznia
2. Dalmácia
3. Velence

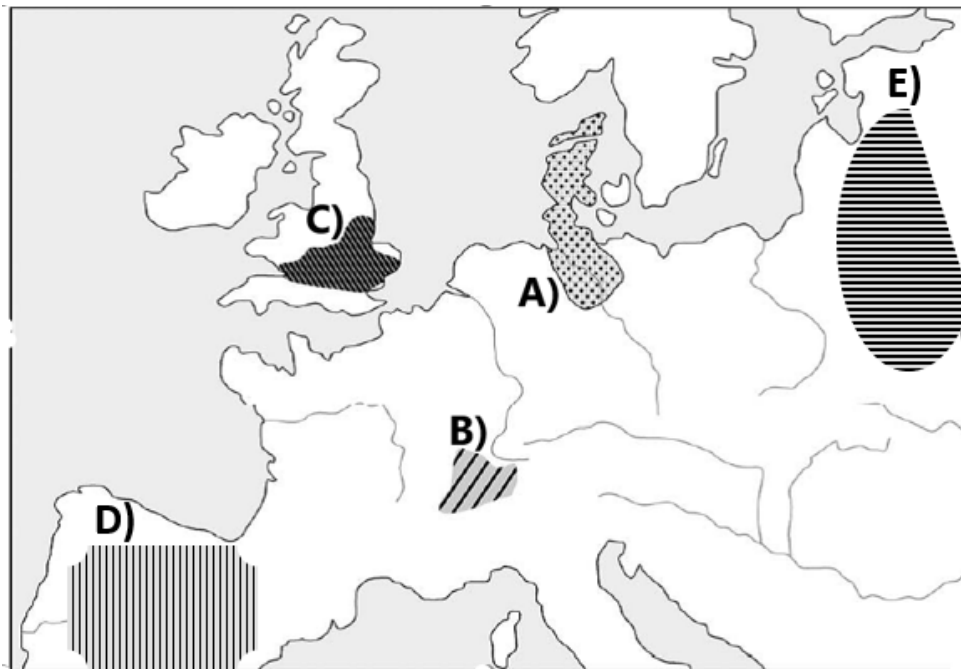
d) A szövegben van egy időbeli pontatlanság. Fogalmazza meg, mi ez!

.....

4 pont	
--------	--

4. A feladat a reformációval és a katolikus megújulással kapcsolatos.

Rendelje a keresztény felekezetekhez a jellemző előfordulási helyük betűjelét és a rájuk vonatkozó állításokat! Írja a jellemző előfordulási helyek térképvázlaton szereplő betűjelét és az állítás sorszámát a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy mezőbe egy sorszámot és egy betűjelet írjon! Egy betűjel és egy sorszám kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

Az egyes felekezetek néhány jellemző előfordulási helye a 16. századi Európában

Állítások:

1. Az irányzat tanítása szerint az embereknek hinniük kell abban, hogy Isten üdvözülésre választotta ki őket, és tisztas, dolgos életvitellel kell ennek megfelelniük.
2. Ezt az irányzatot a reformáció elindítójának követői alkották.
3. A szerzetesrendek segítségével a korszak kihívásaira sok területen sikerült megoldást találnia.
4. A 16. századi vallási megújulási folyamat érdemben nem érintette követőit.
5. Az uralkodó a saját országában átvette a pápa helyett az egyház irányítását.

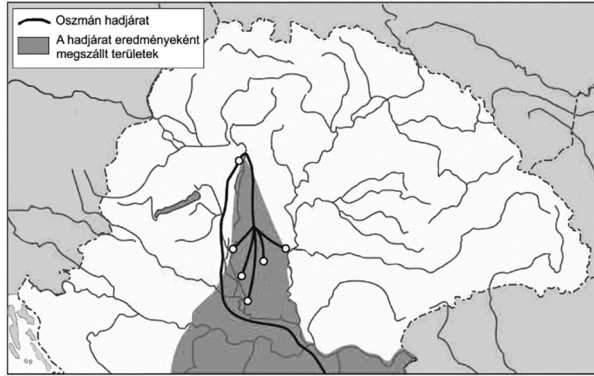
Felekezet neve	Betűjele a térképen	Állítás sorszáma
Katolikus		
Anglikán		
Evangélikus		
Református		

4 pont	
--------	--

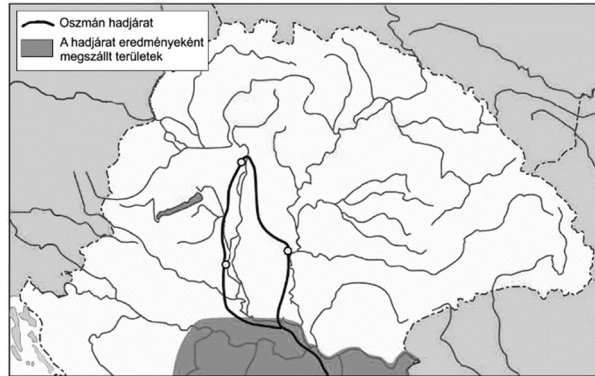
5. A feladat a magyarországi török hódítás korszakához kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a térkép-vázlatok és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

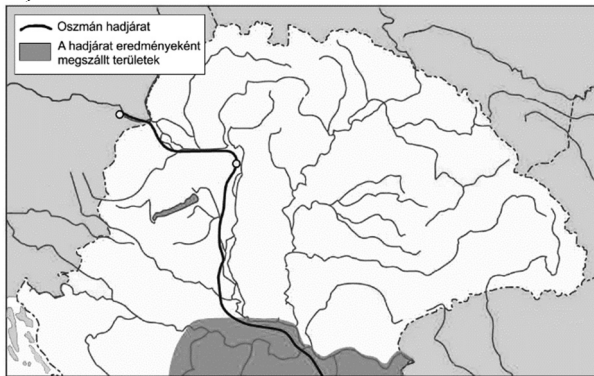
A)

B)

C)

Török hadjáratok Magyarországon a 16. század első felében

a) Rendelje a térkép-vázlatokon ábrázolt hadjáratokhoz a rájuk vonatkozó állításokat! Írja az állítások sorszámát a táblázat megfelelő mezőibe! Egy állítás kimarad.

Állítások:

1. A hadjárat során meghalt Szulejmán szultán.
2. A hadjárat döntő ütközetében meghalt a magyar király.
3. A hadjárat célját jelentő város elfoglalása nem sikerült.
4. A török tartósan megszállta a királyi székhelyet.

Térkép-vázlat betűjele	Állítás sorszáma
A)	
B)	
C)	

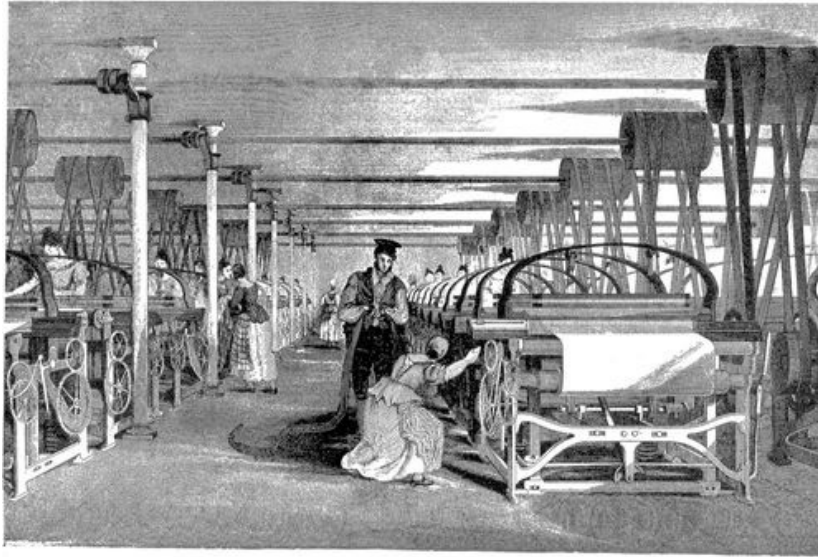
b) Tegye a térkép-vázlatokon ábrázolt hadjáratokat időrendi sorrendbe! Írja a térkép-vázlatok betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! Kezdje a legkorábbival!

--	--	--

4 pont	
--------	--

6. A feladat az első ipari forradalommal kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a kép és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

Egy 1835-ben megjelent angol mű illusztrációja

Egészítse ki a mondatokat a megfelelő kifejezéssel!

- a) Az első ipari forradalom korában a manufaktúrákat egyre inkább felváltották a(z)
- b) A kézi erővel vagy a víz energiájával működtetett eszközöket egyre inkább felváltották a(z) energiájával hajtott gépek.
- c) Az újítások abban az iparágban jelentek meg először, amelyik az ipari forradalom kezdetén az angol ipari termelés legnagyobb részét adta. Ez volt a(z)

d) Karikázza be a mondat egyetlen helyes folytatásának sorszámát!

Az újítások bevezetésének következtében...

1. meghatározott idő alatt többet tudtak termelni.
2. csökkent az üzemek mérete.
3. megnőtt az iskolában megszerezhető szakképzettség szerepe.

4 pont	
--------	--

7. A feladat Magyarország dualizmus kori történetével kapcsolatos.

Oldja meg a nemzetiségi kérdésre vonatkozó feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A) „A nemzet [...] politikai egységénél fogva az, ami az állam összes nevében történik, nem történhetik többféle nyelven. [...] Lefelé azonban a megyéknél, [...] községeknél, egyháznál én nem idegenkedem [...] az egyenjogúságot nem korlátozni [korlátozni], s annak tág tért adni.” (Deák Ferenc beszéde, 1868)

a) Mit tartalmazott az a törvény, amelyet Deák Ferenc az A) betűjelű forrásban idézett érvekkel támasztott alá? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A hivatalos életben mindenütt a magyar nyelvet kellett használni.
2. A törvényhozás nyelve a magyar lett, de a nemzetiségi többségű területeken helyi szinten lehetőség nyílt a nemzetiségi nyelvhasználatra.
3. Az állami élet minden területén lehetőségük volt a nemzetiségeknek saját nyelvüket használni.

b) Mely eszme hatását mutatja Deák Ferenc idézett érvelése? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. liberális nacionalizmus
2. konzervativizmus
3. keresztényszocializmus

B) „[A nemzetiségek érdeke, hogy] tagjai érteni és beszélni tudják [saját nyelvük mellett] azon nyelvet is, mely Magyarországon az állam, a törvényhozás és kormányzat nyelve, s melynek ismerete nélkül éppen saját érdekeik érvényesítésében vagy esetleg védésében korlátozhatnának.” (*Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter beszéde, 1879*)

c) Mit tartalmazott az a törvény, amelyet Trefort Ágoston a B) betűjelű forrásban idézett érvekkel támasztott alá? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. A népiskolákban kötelezően a magyar lett a tanítás nyelve.
2. A népiskolákban kötelező tantárgy lett a magyar nyelv.
3. A nemzetiségeknek a népiskolákban kötelezően saját anyanyelvükön kellett tanulniuk.

C) „A magyar államnak etnikai viszonyaiból [...] származó természete kizárja, hogy egyetlen nép [...] az államiság attribútumait [jelképeit, jellemző alkotóelemeit] magának követelje. Csakis Magyarország népei összességének van joga magát az állammal azonosítani. [...] Magyarországot [a magyar politikusok] úgy tekintik, mint egyetlen nép birtokát, az államhatalom arra törekszik, hogy a magyar parlamentre a nemzeti állam képviselőjének bélyegét üsse rá.” (*Az 1895. évi budapesti nemzetiségi kongresszus határozata; a román, szlovák és szerb küldöttek követelései*)

d) Mi volt a C) betűjelű forrásban idézett nemzetiségi határozat alapvető érve a magyar kormány nemzetiségi politikája ellen? Magyarázza meg saját szavaival a forrás aláhúzott része alapján!

.....

4 pont	
--------	--

**8. A feladat a hitleri gazdaságpolitikával kapcsolatos. (komplex tesztfeladat)
Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)**

Válassza ki a fényképekhez és propagandaplakátokhoz köthető állítások helyes befejezését! Karikázza be a feladatrészenkénti egyetlen helyes befejezés sorszámát!

Propagandaplakát, 1932 (Felirata magyarul: Hitler épít, te is segíts! Vásárolj német árut!)

a) A plakát azt hirdette, hogy...

1. Hitler magas vámokat akart bevezetni a kiviteli cikkek többségére.
2. Hitler a hazai termelőket védelemben részesítette.
3. Hitler a német zsidók által megtermelt javak megvásárlását javasolta.

Korabeli fénykép

b) A kötelező közmunkát azért vezették be, hogy...

1. segítsék a katonai alapismeretek elsajátítását.
2. növeljék a világháborúra készülve a hadiipari termelést.
3. a nyugdíjasoknak is munkát biztosítsanak.

Propagandaplakát, 1937 (A plakát szövege magyarul: „Az NSDAP megerősíti a népközösséget. Néptársak, ha szükségetek van tanácsra és segítségre, forduljatok a helyi csoporthoz!”)

c) A náci propaganda támogatta...

1. a nők munkavállalását.
2. a nők otthonmaradását, amely a munkanélküliséget is csökkentette.
3. a nőket, hogy álljanak be a hadseregbe.

Propagandaplakát, 1938 (A plakát szövege magyarul: „Adolf Hitler útjai”)

d) A megépülő autópályák...

1. hadi célokat is szolgáltak.
2. elősegítették a nagy forgalom elkerülését.
3. megkönnyítették az új adók bevezetését.

e) **Mi volt a bemutatott fényképek és plakátok mindegyikének közös célja? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!**

1. Hitler gazdasági és társadalmi céljainak bemutatása.
2. Az, hogy Hitlert választási győzelemhez segítse.
3. A Hitler által elért eredmények bemutatása.

f) Magyarázza meg a táblázat adatai és a német gazdaság fellendülése közti összefüggést!

Év	Német államadósság (milliárd márka)
1933	7,8
1938	21

6 pont

9. A feladat Magyarország két világháború közötti külpolitikájával kapcsolatos. Válaszoljon a kérdésekre a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

Korabeli képeslap

a) Nevezze meg azt a szerződést, amelyikre a képeslapon látható felirat és térkép utal!

.....

b) A plakát közvetlenül utal a két világháború közötti magyar politika legfontosabb célkitűzésére. Nevezze meg ezt idegen szakkifejezéssel!

.....

c) Nevezze meg azt az államot, amelynek a magyar külpolitikai törekvéseket támogató álláspontja megjelenik a plakáton!

.....

d) A szomszédos államok szövetséget hoztak létre azért, hogy megakadályozzák a magyar külpolitika legfontosabb célkitűzésének elérését. Nevezze meg ezt a szövetséget!

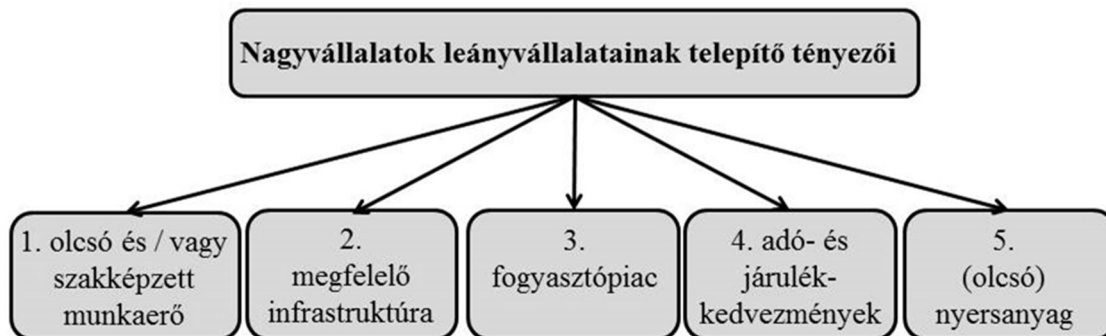
.....

4 pont

10. A feladat a globális gazdasághoz kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

Döntse el, hogy a táblázatban leírt esetekben a nagyvállalatok mely telepítő tényezők figyelembevételével döntöttek leányvállalataik elhelyezéséről! Írja az adott esetben leg-hangsúlyosabb telepítő tényező sorszámát a táblázat megfelelő mezőjébe! Egy mezőbe egy sorszámot írjon! Két sorszám kimarad.

Esetek	Sorszám
a) Egy magyar olajipari vállalat megvásárolta leányvállalata számára egy nyugat-szibériai területen való beruházás jogait, és már ki is küldte geológusait, hogy kezdjék meg a térség feltárását.	
b) Egy francia autógyár újabb összeszerelő üzemének telepítése kapcsán Szlovákia és Magyarország versengett egymással, de a magyar állam kedvezőbb ajánlatot tett.	
c) Egy japán vállalat Lengyelországba telepíti egyik gyógyszergyárát, hogy az Európai Unió vámvédelmét megkerülve, előnyösebb feltételekhez jusson Európában.	

d) Válassza ki az alábbiak közül azt az idézetet, amelyik a gazdasági globalizáció egy általános hátrányát fogalmazza meg! Karikázza be a megfelelő idézet sorszámát!

- „A globális gazdaságban az áruk, szolgáltatások és beruházások dollár milliárdjai valósulnak meg a Föld országaiban, ezzel is gyarapítva a nemzetgazdaságok vagyonát, gazdasági növekedést idézve elő.”
- „A globalizációs folyamatokkal [...] tőkekoncentrációs folyamat [tőkefelhalmozódás] figyelhető meg. [...] E folyamat [...] során egyre kisebb réteg kezében összpontosul egyre nagyobb vagyon.”
- „A globális integráció előidézte a világkereskedelemben a termék, a tőke és a munkaerő hatékonyabb eloszlását.”
- „A küldő és a fogadó országban a foglalkoztatottság növelése mellett a külföldi [...] befektetésen keresztül a bérkülönbségek is csökkenthetők a két ország között.”
(Tarró Adrienn közgazdász, 2012)

4 pont	
--------	--

11. A feladat a Rákosi-korszak társadalmával kapcsolatos.

Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

A paraszti társadalom egyes jellemző adatai (1949–1955)			
	1949	1952	1955
Termelőszövetkezetek száma (db)	1 367	5 110	4 816
Termelőszövetkezetek által birtokolt föld (k. hold)	313 400	2 608 000	2 281 900
Tsz-tagok száma (fő)	36 405	369 203	305 501
Egyéni gazdaságok száma (db)	1 660 000	1 270 000	1 510 000

a) Mely folyamat eredményeként változott meg a termelőszövetkezetek száma 1949 és 1952 között? Nevezze meg szakkifejezéssel!

.....

b) A Rákosi-korszakban a kommunista államhatalom nem tudta megsemmisíteni a paraszti magántulajdont. Támassza alá ezt az állítást a táblázatban szereplő valamely adat felhasználásával!

.....

c) Mely intézkedés járult hozzá a parasztok termelőszövetkezetekbe történő belépéséhez? Karikázza be az egyetlen helyes válasz sorszámát!

1. Magas fizetésekkel, juttatásokkal ösztönözték a szövetkezetekbe való belépést.
2. Csökkentették a szövetkezetbe belépni nem hajlandó parasztok fizetését.
3. Teljesíthetetlen mértékű beszolgáltatási tervszámokat írtak elő a szövetkezetekbe be nem lépő parasztok számára.

d) Nevezze meg azt a miniszterelnököt, akinek tevékenysége a táblázatban megfigyelhető, 1952 után bekövetkező változásokat eredményezte! Keresztnevet is írjon!

.....

4 pont	
--------	--

12. A feladat a háztartások pénzügyeihez kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„Jelzáloghiteleknél fontos szempont, hogy a hitelkamat fix vagy változó. A futamidő végéig rögzített, vagyis fix hitelkamatok esetében kissé magasabb a kamat és így a törlesztőrészek, azonban a törlesztési időszak alatt nem érhet bennünket a kamatváltozásból eredő meglepetés. A változó kamatozású [...] hitelek esetében a hitel kamata a referenciakamattal [értsd: a jegybanki alapkamattal együtt] változik a kamatperiódus végén [...]. (Kamatperiódusnak nevezzük azt az időszakot, amely alatt nem változik a hitelkamat.) [...] A változó kamatozású [...] hitelek kezdetben olcsóbbnak tűnhetnek, mint a [...] fix hitelek, azonban nagyobb a kamatváltozásból eredő kockázat. Különösen igaz ez a jelenlegi alacsony [kamatok mellett].” (A Magyar Nemzeti Bank lakossági tájékoztatója, 2020)

Válassza ki a mondatok helyes befejezését! Karikázza be feladatrészenként az egyetlen helyes befejezés sorszámát!

a) A fix kamatozású hitelek kamata...

1. csak a kamatperiódus végén változhat, a változó kamatozásúaké év közben is.
2. nem változhat, ráadásul magasabb is általában, mint a változó kamatozásúaké.
3. csak csökkenhet, ha az alapkamat is csökken.

b) A változó kamatozású hitelek kamatai...

1. biztos növekedni fognak, mert a bankoknak így nyereségesebb.
2. növekedni fognak, ha a jegybanki alapkamatot növelni fogják.
3. esetleg növekednek, mert a bankok utólag a THM-et [teljes hiteldíjmutatót] is felszámolhatják.

„Figyelje a THM-et [teljes hiteldíjmutatót] is, ami megmutatja, hogy a hitel összegén felül mekkora összeg visszafizetésére kell számítani a hitel felvétele után! A THM mértékére „maximumszabályok” vonatkoznak! [...] A kölcsön teljes hiteldíjmutatója [alapvetően] nem haladhatja meg a jegybanki alapkamat 24 százalékponttal növelt mértékét [...]. A THM-maximum a jegybanki alapkamat 39 százalékponttal növelt mértéke lehet [...] [kivételes esetben] a mindennapi élet felszerelési tárgyainak, tartós fogyasztási cikkek és szolgáltatások megvásárlásához (pl. áruhitel*) nyújtott kölcsönöknél, amennyiben a hitelt közvetlenül az áruhitellel érintett termék értékesítőjének, illetve a szolgáltatás nyújtójának folyósítják.” (A Magyar Nemzeti Bank lakossági tájékoztatója, 2020)

***áruhitel:** felvétele esetén a bank a hitelösszeget az eladónak utalja, a vásárló pedig az árucikket kapja meg

Döntse el, mekkora lehet legfeljebb a kamat a következő esetekben, ha a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott alapkamat 0,6%! Karikázza be feladatrészenként az egyetlen helyes válasz sorszámát!

c) Ágnes szabad felhasználású kölcsönt vesz fel egy banktól, mert elromlott mosógépe helyett újat akar venni, de ha belefér, akkor egy mikrohullámú sütőt is venne.

1. 0,6% 2. 24,6% 3. 39,6%

d) Gábor hűtőgépet akar venni a balatoni nyaralójába, de mivel nem tudja egyben kifizetni, elfogadja a műszaki áruház hitelajánlatát.

1. 0,6% 2. 24,6% 3. 39,6%

4 pont	
--------	--

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK**Olvassa el figyelmesen!**

A következő feladatok közül összesen **kettőt** kell kidolgoznia.
Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az **egyetemes** történelemre vonatkozó **rövid** feladat,**egy**, a **magyar történelemre** vonatkozó **hosszú** feladat.

A rövid egyetemes és a hosszú magyar feladat **más korszakra** – az egyik az 1849-ig tartó, a másik az 1849 utáni korszakra – vonatkozzon! *(A táblázatban a korszakokat kettős vonal választja el.)*

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Korszak	Sorszám	Feladat	A feladat típusa
Egyetemes történelem	1849-ig	13.	Az angol alkotmányos monarchia	rövid
	1849 után	14.	A szocialista országok gazdasága	rövid
Magyar történelem	1849-ig	15.	Rákóczi-szabadságharc	hosszú
	1849 után	16.	Magyarország a második világháborúban	hosszú

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

A következő táblázatban feltüntettük a két választási lehetőséget.

Jelölje X-szel a választását a megfelelő sorban! Csak az egyik lehetőséget jelölje!

A választott feladatok sorszám	Választásának jelölése X jellel
13. és 16.	
14. és 15.	

A feladatok közül **csak a választott kettőt dolgozza ki!** Válaszait az azonos típusú feladatokat követő pontozott vonalakra írja!

A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető!

A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

13. A feladat az angol alkotmányos monarchiához kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a végrehajtó hatalom legfőbb intézményét, valamint viszonyát az uralkodóhoz és a törvényhozáshoz!

„Alkotmányunk szerint nincsen egyetlen főminiszterünk, hanem mindenkor több [egyenrangú] főminiszterünknek vagy államhivatalnokunknak kell lennie. Minden ilyen hivatalnoknak megvan a maga saját területe, és egyikük sem avatkozhat a másik tárcájához tartozó ügyekbe. Ám köztudott, hogy ez a miniszter [Robert Walpole], miután egyedülálló befolyásra tett szert az összes állami főhivatalban, nemcsak a közügyek intézését vette egyetlen kézbe, hanem minden államhivatalnokot elmozdított, ha azok nem engedelmeskedtek az utasításainak, még azokban az ügyekben is, amelyek az ő területükhöz tartoztak.” (Samuel Sandys ellenzéki képviselő parlamenti beszédéből, 1741)

14. A feladat a hidegháború időszakával kapcsolatos. (rövid)

Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a szocialista országok gazdaságának legfontosabb jellemzőit! Válaszában röviden térjen ki a szovjet tömb országainak külkereskedelmére (gazdasági együttműködésére) is!

Az egy főre jutó nemzeti jövedelem (GDP) alakulása néhány országban 1950–1989 (1990-es értéken számított amerikai dollárban)			
Országok	1950	1970	1989
Szovjetunió	2 834	5 569	7 078
Magyarország	2 480	5 028	6 787
USA	9 573	14 854	21 783
NSZK	4 281	11 933	18 015

A választott rövid, az egyetemes történelemre vonatkozó feladat sorszama:

A feladat kidolgozása:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
Összpontszám / Vizsgapont		17	

15. A feladat a Rákóczi-szabadságharcra kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a Rákóczi-szabadságharc kitörésének okait és a különböző társadalmi rétegek sérelmeit! Válaszában térjen ki a társadalmi összefogás megteremtésének nehézségeire! Ne eseménytörténetet írjon!

„A hadi szerencse jelenleg kedvez Felsőgednek, s a büntetés [értsd: a protestánsok megbüntetése] nemcsak igazságosnak fog látszani, hanem helyesletetni is fog fennhangon. A bírságok és elkobzások gyarapítani fogják a kincstárakat. De félrendszabálynak semmi haszna; szükség, hogy az inkvizíció az ország több pontján egyszerre minél keményebben induljon meg.” (*Caraffa császári tábornok levele I. Lipótnak, 1687*)

„Elborzad a lelkünk az újszerzeményi jog, zsarnoki törekvések e műve pusztára említésére is. [...] az ország területének nagy részét elvették törvényes birtokosától, és mellőzve a haza érdemes fiait, idegeneknek adományozták, csak azért, mert az országból kiszorították a törököt.” (*Rákóczi kiáltványából, 1703*)

„Szomorú látvány, hogy ezt a nemzetet, mely Marsnak [római hadisten] ugyancsak híve, s amely hatalmas erőfeszítések, véreinek hullatása és áldozatok árán kiváló dicsőséggel védelmezte a történelem folyamán az egész kereszténységet minden ellenséggel szemben, most megfosztják hadi érdemeitől, s a háttérbe szorított magyar vitézséget páratlanul megcsúfolva egy idegen népségnek vetik oda prédául olyan nyíltan, hogy alig találni egy-egy erőd élén magyar embert.” (*Rákóczi kiáltványából, 1703*)

**16. A feladat Magyarország második világháborús történelméhez kapcsolódik. (hosszú)
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a német megszállás körülményeit,
következményeit és a nyilas hatalomátvételt! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!**

„Magyarország [...] értékes tényező, és a birodalom nem mondhat le arról, hogy a legmesszebbmenően be ne vonja a létéért folytatott küzdelmébe. [...] Magyarország a további hadviselés szempontjából főleg mint mezőgazdasági ország fokozott jelentőséggel bír. A birodalom erről a területről ellátására az eddigi mennyiségek kétszeresét vagy még annál is többet kihozhat, ha az ehhez szükséges előfeltételeket megteremti. [...] Sajnálatos volna, ha az angoloknak azt az alapelvét, hogy helyettük mások dolgozzanak, harcoljanak és vérezzenek, nem alkalmaznánk legnagyobb mértékben éppen Magyarországgal szemben. Minden magyar paraszt, munkás vagy katona, akinek bevetése bennünket tehermentesít, erősíti a birodalomban a Führer tartalékait.” (Veesenmayer teljhatalmú magyarországi megbízott jelentése, 1943. december)

„Az egész nemzeti élet átalakulása a maga módján egy olyan sajátos forradalmi változás, amely a magyar történelemben ilyen méretekben még soha azelőtt nem történt. [Korábban] [...] megingathatatlanak és érinthetetlenek számító intézmények semmisültek meg, és ezeket a nemzetiszocialista szellemmel átítatottak váltották fel, eltolódtak a súlypontok; egykor teljhatalommal bíró személyiségek nyomtalanul tűntek el a közéletből.” (Ernst Häckel, egy Magyarországon élő német tanár véleménye a magyarországi változásokról, 1944. március)

„Szabadságharcot vívunk. Követelménye, hogy mindenre való tekintet nélkül mindenki azonnal, vita és csüggedés nélkül, elszántan és törhetetlenül álljon harcba. Áruló, nemzetvesztő, néprontó, aki meggátolja Nemzetünk legteljesebb erő kifejtését, megbontja akarati egységét. E [...] cselszövőket, megalkuvásra kész szolgáléleket, a józanság és tárgyilagosság mezében tetszelgő [...] gyávákat kérlelhetetlen kíméletlenséggel el kell távolítani tiszta cselekvésünk útjából. Harcunk alapelve: vagy megsemmisítünk, vagy megsemmisülünk! [...] Hadseregünk megköveteli az otthontól, hogy sorakozzék fel mögötte rendbe és sorba, hogy a paraszt, a munkás, az értelmiségi, a nő és az ifjú összefogott munkával teremtsen elő a döntő harc erkölcsi, szellemi és anyagi eszközeit.” (Szálasi Ferenc hadparancsa, 1944. október)

A választott hosszú, a magyar történelemre vonatkozó feladat sorszáma:

A feladat kidolgozása:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok		Elérhető	Elért
		pont	
Feladatmegértés		2	
Tájékozódás térben és időben	T1	2	
	T2	2	
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1	2	
	K2	2	
	K3	2	
Ismeretszerzés, a források használata	F1	3	
	F2	3	
	F3	3	
Eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	E1	3	
	E2	3	
	E3	3	
	E4	3	
Összpontszám / Vizsgapont		33	

A feladatlapon szereplő források (kép, ábra, térkép, adatsor) forrásai:

1. Plutarkhosz: Párhuzamos életrajzok <http://mek.oszk.hu/03800/03892/html/index.htm>
 2. https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_9_nat2020/lecke_04_011
Középkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Szerk.: Sz. Jónás Ilona. Bp. 1999.
<https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/kozepkori-egyetemes/index.html>
Christian History Issue, 1997/54. (saját fordítás angolból)
<https://christianhistoryinstitute.org/magazine/article/imperious-mistress>
 3. http://sermones.elte.hu/szovegkiadasok/magyarul/madasszgy/index.php?file=125_132_KepesKronika
 5. <https://m.nyest.hu/media/i-nagy-szulejman-magyarorszagi-hadjaratai.jpg?large>
 6. Sir Edward Baines: History of the cotton manufacture in Great Britain by, 1835. T. Allom illusztrációja.
https://en.wikipedia.org/wiki/Industrial_Revolution#/media/File:Powerloom_weaving_in_1835.jpg
 7. Képviselőházi beszéd a nemzetiségi törvényjavaslat vitájában. Pest, 1868. november 24. Képviselőházi napló 1865–1868. 11. köt. Közli Kónyi Manó: Deák Ferenc munkái, 6. köt. Bp. 1903.
<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Deak-deak-ferenc-ferenc-munkai-8751/deak-ferenc-valogatott-politikai-irasok-es-beszedekek-6973/ii-kotet-18501873-7510/x-fejezet-a-kiegyezes-megallapodas-1865-1868-7BF9/kepviselohazi-beszed-a-nemzetisegi-torvenyjavaslat-vitajaban-pest-1868-november-24-8164/>
Magyarország története a 19. században. Szöveggyűjtemény. Szerk.: Pajkossy Gábor. Osiris Kiadó Bp. 2006.
 8. <https://www.amazon.co.uk/Hitler-baut-auf-helft-mit/dp/B00J8V1CKE>
<https://www.slideshare.net/RCB78/nazi-policies-towards-the-economy>
- c) kép: 2011-es középszintű történelem érettségi
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/feladatok2011tavasz/k_tort_11maj_fl.pdf
https://www.google.com/imgres?imgurl=https://www.wienerlibrary.co.uk/public_scripts/resizer.php?file%3D../d/omains/wienerlibrary.co.uk/local/media/images/medium/WL1150_1.jpg%26preset%3Ddefault&imgrefurl=https://www.wienerlibrary.co.uk/Blog?item%3D230%26returnoffset%3D0&tbid=NAkCzScNcE2kM&vet=1&docid=0wlyV3cPRseRIM&w=450&h=634&hl=hu-HU&source=sh/x/im
<https://www.catawiki.de/1/16074141-nsdap-fritz-todt-die-strassen-adolf-hitlers-1938#&gid=1&pid=1>
<http://unipub.lib.uni-corvinus.hu/1203/1/310037.pdf>
9. https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_11/lecke_05_040 (Irredenta képeslap: Magyar Nemzeti Szövetség)
 10. <https://sorsforditas45-62.hu/kiallitas/5/A+KOLLEKTIVIZ%C3%81L%C3%81S+ELS%C5%90+HULL%C3%81MA+%E2%80%93+A+T%C3%81RSADALMI+TAPASZTALAT.htm>
Tarró Adrienn A transznacionális vállalatok világgazdasági jelentősége: a megítélés és a szabályozás lehetőségei. E-conom (online tudományos folyóirat, 2012.
http://epa.oszk.hu/02300/02301/00002/pdf/EPA02301_e-conom_02_TarroA_e-conom_2012_2.pdf
 12. <https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/hitel-lizing/hitelfelvetel/hasznos-tanacsok-hitelfelvetel-elott>
 13. Száray: Történelem III. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest 2010.
 14. Borhegyi Péter–Bódy Zsombor–Kojanitz László: Történelem 12. Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet
https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_12/lecke_03_019
 15. https://hu.wikipedia.org/wiki/Eperjesi_v%C3%A9sz%C3%B6rv%C3%A9nysz%C3%A9k
http://adattar.vmmi.org/cikkek/17305/hid_2003_10_07.pdf

		pontszám		
		maximális	elért	
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok	1. feladat	4		
	2. feladat	4		
	3. feladat	4		
	4. feladat	4		
	5. feladat	4		
	6. feladat	4		
	7. feladat	4		
	8. feladat	6		
	9. feladat	4		
	10. feladat	4		
	11. feladat	4		
	12. feladat	4		
	Összesen		50	
	I. Elért pontszám egész számra kerekítve			
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok	13. feladat	17		
	14. feladat	17		
	15. feladat	33		
	16. feladat	33		
	Összesen		50	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve			
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100		

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok		
II. Szöveges (kifejtendő) feladatok		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző